

DETSKÝ ČIN ROKA 2019

detský čin roka

19. ročník projektu sa koná pod záštitou
Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu

ZAPOJTE SA
DO DETSKEJ
POROTY!

PODPORIŤ
DOBRÝ SKUTOK
ROVESNÍKOV
JE TIEŽ VEĽKÝ ČIN!

www.detskycin.sk

Generálny partner:

Mediálny partner:

Hlavný partner:

Partneri:

PRIPRAVUJEME NÁSOBILKU DOBRÝCH SKUTKOV

Inšpiratívny manuál pre prácu s deťmi na školách a v rôznych organizáciách tretieho sektoru.

Manuál sme vytvorili so snahou pomôcť Vám motivovať deti k jednoduchým, ale zmysluplným malým skutkom, ktoré robia našu každodennosť krajšou. Jeho cieľom je u detí podporiť uvedomenie si svojej vlastnej hodnoty, rozvinúť ich každodennú všímavosť a empatiu, dodať im odvalu a potvrdiť zmysel toho, že pomáhať má význam.

Projekt vznikol v nadväznosti na dlhoročný projekt Detský čin roka s cieľom ďalej aktívne rozvíjať potenciál, ktorý ponúkajú listy s reálnymi príbehmi detí a ich dobrými skutkami. Naše aktivity v praxi testovali viacerí inšpiratívni lektori a učitelia pracujúci priamo so znevýhodnenými deťmi v rozdielnych komunitách. Boli to deti zo sociálne znevýhodnených rodín, deti z rómskych komunít alebo žiaci špeciálnych základných škôl. Cieľom tohto projektu bolo na základe skúseností „z terénu“ vytvoriť inšpiratívny manuál pre pedagógov a inštruktorov pracujúcich s deťmi aj v tejto cieľovej skupine.

ÚVODNÁ AKTIVITA PREČO ROBIŤ DOBRÉ SKUTKY?

CIEĽ:
formulovať postoje
a predstavy žiakov,
súvisiace s konaním
dobrých skutkov

LUDIA OKOLO MŇA

CIEĽ:
oceniť prácu a úsilie
ľudí naokolo, prejavíť
záujem pomôcť a prijať
pozitívnu spätnú väzbu
od okolia

PREČO SA MÁM RÁD

CIEĽ:
vnímať lásku k sebe
samému, ako základné
východisko k láske
k ostatným ľuďom
a svetu

NAŠE PROSTREDIE

CIEĽ:
zmeniť uhol pohľadu na prostredie,
v ktorom deti žijú, aktivizovať
a posilniť občiansky postoj a pocit
zodpovednosti za prostredie,
v ktorom žijú, uvedomiť si možnosť
pozitívnej zmeny prostredia
vlastným pričinením

ZÁVEREČNÁ AKTIVITA ČO NÁM PRINÁŠA ROBENIE DOBRÝCH SKUTKOV?

CIEĽ:
formulovať názory a skúsenosti
žiakov, súvisiace s konaním dobrých
skutkov po skúsenosti s projektom
a prípadnými realizáciami
dobrých skutkov
v komunite.

Súčasťou manuálu sú príklady
spätnej väzby od spomínaných pedagógov
a pedagogických pracovníkov, ktorí aktivity realizovali.

DETSKÝ ČIN ROKA

Projekt Detský čin roka je školský projekt zameraný na netradičnú formu etickej výchovy a zanecháva výraznú stopu na deťoch pri uvedomovaní si skutočných ľudských hodnôt v našej každodennosti. Potvrdili to aj výsledky rozsiahleho prieskumu realizovaného Inštitútom pre aktívne občianstvo.

„Projekt má priamy pozitívny dopad na žiakov a žiačky oboch stupňov ZŠ, a to ako v rovine kvantitatívnej (napr. rozsah všímania si dobrých skutkov a ochoty pomôcť), tak aj kvalitatívnej (napr. hĺbka vlastného zdôvodnenia pomoci druhým či prejavenie komplexnejšieho vnímania otázok ľudskej spolupatričnosti).“

DETSKÝ ČIN ROKA 2019

Každý rok je projekt v niečom iný, podľa toho, čo deti aktuálne žili a čo sa dialo v spoločnosti, keďže príbehy detí priamo reagujú na aktuálne dianie na Slovensku.

Detské príbehy, najmä tie z vidieka alebo menších miest, ukázali silné medzigeneračné prepojenie medzi členmi rodiny. Deti radi trávia veľa času so starými rodičmi, vzájomne si odovzdávajú lásku a zároveň deti s radosťou a oddane pomáhajú svojim starým rodičom.

V roku 2019 prebieha už 19. ročník a je zaujímavé sledovať podľa listov detí, ako narastá počet školských kolektívov, v ktorých integrácia zdravých a postihnutých detí sa stáva prirodzenou realitou.

Každoročne sledujeme ako deti vedia rozumne využiť nové technológie a sociálne siete pre dobrú vec a pomáhajú tak ako ľuďom, tak zvieratám.

PRÍBEHY DČR 2019

Dostali sme veľa krásnych listov, ktoré hovorili o nasledovných detských skutkoch:

- záchrana ľudských životov v rôznych nečakaných situáciách a nehodách, mnohé deti vedia ako mladí záchranári nájsť správne riešenia aj pri veľmi vážnych zraneniach
- rôznorodé zbery, burzy hračiek, zbieranie plastových vrchnáčikov, benefičné koncerty a vystúpenia, predaj ručne vyrobených výrobkov a finančné zbierky pre deti a ľudí, ktorí potrebovali pomoc
- nezištná pomoc, rešpekt a spolupráca pri začleňovaní zdravotne postihnutých kamarátov v škole i mimo nej
- dlhodobá pomoc kamarátom a spolužiakom, ktorí utrpeli úraz alebo vážne ochoreli
- pomoc ľuďom na ulici, či už bezdomovcom, starým alebo jednoducho neznámym ľuďom
- pomoc starým ľuďom v domovoch, prípravy rôznorodých aktivít pre seniorov rôzne väčšie či menšie zbierky kníh pre deti zo sociálne slabších rodín alebo pre detské domovy
- ostrihanie vlasov pre prospech detí s onkologickým ochorením
- zachránené mačičky, psíkovia, holub, ježko, jeleň, netopier, papagáj a iné
- aktívne zapojenie detí do projektov rôznych neziskových organizácií, ktoré pomáhajú ľuďom na Slovensku, ako napríklad projekty Deň Zeme, Vďaka knihe sme si bližší, projekty Ligy proti rakovine, Nadácie pre deti Slovenska a iné...

Veríme, že aj tento rok sa príbehy v tejto brožúre stanú inšpiráciou pre Vás i pre deti a spoločne načerpáte pozitívnu energiu a motiváciu pre ďalšiu podporu dobra.

Veľké poďakovanie, patrí Vám, milí učitelia a vychovávatelia. Vaša podpora a práca s deťmi v projekte Detský čin roka je nezameniteľná a mimoriadne dôležitá.

Ďakujeme deťom, ktoré sa vedeli v správnej chvíli postaviť na stranu dobra a zachrániť životy, pomôcť v rodine, spolužiakom, kamarátom, iným ľuďom či prírode. Ďakujeme deťom, ktoré nám o svojom skutku napísali.

Ďakujeme deťom, ktoré svojou vnímavosťou a citlivosťou vedeli rozpoznať dobré skutky iných detí a napísali nám o nich.

Ďakujeme i rodičom, susedom, známym i neznámym, ktorí sa rozhodli napísať o dobrých skutkoch detí a podporili tak myšlienku dobra a spolupatričnosti.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa do tohto spoločného reťazenia dobra zapojili.

*Saša Broadhurst - Petrovická, koordinátorka projektu a štatutárka OZ Detský čin roka
Magdaléna Fábryová, koordinátorka projektu
Nina Vidovencová, koordinátorka projektu*

AKO PREBIEHA HLASOVANIE

V nasledujúcich mesiacoch október a november prebieha hlasovanie. Paralelne prebiehajú dve hlasovania: Detská porota a Online anketa pre verejnosť

Detská porota

To je etapa tohto celoročného projektu, ktorú my organizátori, považujeme za najcennejšiu časť projektu. Je skrytá, nie medializovaná, ale veríme, že má veľký význam.

Projekt nechápeme ako súťaž, ale ako možnosť motivovať deti k pozitívnym hodnotám. Nominované príbehy čítajú pedagógovia s deťmi na vybraných vyučovacích hodinách a v školskom klube. Deti sú tak skutočnými pozitívnymi vzormi pre iné deti, ale i dospelých, čo je mimoriadne dôležité najmä dnes, keď žijeme krízu hodnôt.

V roku 2018 sa do detskej poroty zapojilo **40 477 detí zo 673 slovenských škôl.**

Do škôl zasielame brožúry s nominovanými listami. Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v kategórii Cena Sašky Fischerovej - Malý Veľký čin. Práve Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2019. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2019.

Prečítajte si s deťmi o dobrých skutkoch, zapojte sa do detskej poroty a pridajte hlas tomu, ktorý považujete za najcennejší.

Tešíme sa na Vaše hlasy.

Online anketa pre verejnosť v spolupráci s darcovským portálom ĽudiaĽuďom.sk

Anketu pre verejnosť organizujeme predovšetkým pre dospelých, ktorí touto formou môžu prispieť na projekt, podporiť dobro a hlavne sa inšpirovať dobrými skutkami detí. Jeden skutok za všetky kategórie, ktorý získa najväčšiu podporu verejnosti, dostane ocenenie Cena ĽudiaĽuďom.sk.

S pravidlami ankety hlasovania sa môžete oboznámiť priamo na portáli Ľudia Ľuďom.sk alebo prostredníctvom webstránky DetskyCin.LudiaLudom.sk

PRAVIDLÁ DETSKEJ POROTY

Súčasťou detskej poroty sa môžu stať žiaci základných škôl, špeciálnych základných škôl a primy až kvarty osemročných gymnázií tým, že sa zapoja do hlasovania.

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému skutku, ktorý považuje za najcennejší, v každej zo šiestich kategórií a v Cene Sašky Fischerovej - Malý Veľký čin.

Detská porota rozhodne o tom, ktorých sedem skutkov získa ocenenie Detský čin roka 2019. Deti, ktorých dobré skutky získajú najväčšiu podporu Detskej poroty, budú ocenené na slávnostnom vyhodnotení projektu v decembri 2019.

Každá škola, ktorá sa zapojí do detskej poroty, bude zaradená do žrebovania o vecnú cenu.

Výber skutkov do každej kategórie pripravila výberová komisia v tomto zložení:

PaedDr. Mária Tekelová, zástupca Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu SR
Prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Ústav humanitných štúdií
Mgr. Halka Marčeková, dramaturgička programov pre deti
Patrícia Jariabková, moderátorka
Ľubica Zelizňáková, psychologička - LVS Bratislava
Arnold Kiss, konzultant v Maxman Consultants a ambasádor Teach for Slovakia
Saša Broadhurst-Petrovická, koordinátorka projektu

HLASOVANIE

Každý žiak môže dať svoj hlas jednému zo skutkov v každej zo šiestich kategórií a tiež v Cene Sašky Fischerovej - Malý veľký čin.

1. ZÁCHRANA ĽUDSKÉHO ŽIVOTA	5. POMOC PRÍRODE
2. POMOC V RODINE	6. DOBRÝ NÁPAD
3. POMOC ROVESNÍKOM	CENA SAŠKY FISCHEROVEJ -
4. POMOC ĽUĎOM	MALÝ VEĽKÝ ČIN

Svoje hlasovanie zaznamenajte na hlasovací lístok, vzor ktorého nájdete v tomto materiáli.

Prosíme pedagógov a žiakov, aby zasielali hlasovacie lístky najneskôr do 30. novembra 2019 na adresu:

OZ Detský čin roka, Ševčenkova 21, 851 01 Bratislava

Hlasovať môžete aj na www.detskycin.sk

I. kategória

ZÁCHRANA ĽUDSKÉHO ŽIVOTA

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Odvaha, risk, rozvaha
- ♥ Zodpovednosť a následky
- ♥ Normy, zásady, dodržiavania pravidiel
- ♥ Duchapritomnosť, samostatnosť, spolupráca
- ♥ Hodnota ľudského života
- ♥ Vedieť podať prvú pomoc
- ♥ Skúška charakteru v krízovej situácii
- ♥ Hodnoty: skromnosť, nezištnosť, obetavosť

Nominované skutky v kategórii ZÁCHRANA ĽUDSKÉHO ŽIVOTA

A
LIST

Záchrana ľudského života Školáci zachránili škôlkarov z horiaceho domu

Sila ľudskosti má nesmiernu hĺbku a moc, nekonečné paralely a mnohé podoby. Keď sa rovesníci zo Základnej školy s materskou školou Nové Sady 176 v pondelok 17. septembra 2018 krátko po skončení vyučovania prekárali na zastávke školského autobusu pri obecnom úrade, zlovestne sa k nim zakrádalo vtedy ešte nejasné a neurčité varovanie. Vdychovali dúšky dymu a zvedavo sa rozhliadali. Pukot rozhárajúcej sa škridly na streche obecného úradu bol tým spontánnym impulzom, ktorý ich vyhnal hore schodmi až do podkrovia. Tam 35 drobných neviniatok v priestore dočasne premiestnenej materskej školy pokojne odfukovalo vo svojich postieľkach. Žiaci a žiačky 8. a 9. ročníka Tereška Danišová,

Gabika Haverová, Marek Blaho, Erika Čápeková, Matúš Valo, Andrej Ondrášek, Ľudovít Hudec, Igor Ivan ani na okamih nezaváhali. Okamžite brali spiaci deti do náručia, dve či tri naraz odnášali do bezpečia. Duchapritomne pomohli zavolať na linku 150 a spolu s pani učiteľkami materskej školy, dospelými, či to boli zamestnanci obecného úradu, pani školníčka z materskej školy, učiteľia zo základnej školy, rodičia a príbuzní, náhodní okoloidúci, hasiči, policajti a záchranári, vytvorili horiacemu netvorovi hrádzu zo svojej odvahy, obetavosti. Rozospaté detičky boli v bezpečí skôr, než prehorené trámy popadali do rozostlaných postieľok.

List napísala Mgr Jana Gatánová – riaditeľka školy, skutok vykonali Tereška Danišová, Gabika Haverová, Marek Blaho, Erika Čápeková, Matúš Valo, Andrej Ondrášek, Ľudovít Hudec, Igor Ivan, v šk. roku 2018/2019, žiaci 8. a 9. triedy, ZŠ s MŠ Nové Sady 176, Nové Sady

B
LIST

Záchrana ľudského života
Tamara s bratom zachránila rodičov pri autonehode

Dňa 09. 06. 2019 čelne do nás narazil vodič s mikros páнком. On mal rýchlosť 110 km/hod, my 68km/hod. Manžel a ja sme boli v bezvedomí. Ona sa nezľakla a hneď volala staršiemu synovi, že sme havarovali a kde sme. Syn okamžite volal záchranku a potom jej vravel čo má robiť, aby na nás kričala, aby sme sa prebrali a aby komunikovala. V tom

čase prechádzali okolo 3 autá. Nezastavili. O chvíľu ďalšie 4 autá. Ani tie nezastavili. 11 ročné dievčatko sa vedelo zachovať a 7 vodičov nemalo záujem ani len zastať. Až niekoľko motorkárov, ale to už bolo počuť húkať záchranky. Som jej mama. Dala som jej život. A moja dcéra teraz dala životy dva, mne aj svojmu otcovi.

List napísala Eva Šabová – matka, skutok vykonali Tamara Šabová, v šk. roku 2018/2019, žiačka 4. triedy a Matej Šabo, v šk. roku 2018/2019 žiak 6. triedy, ZŠ J. V. Šimka, Šimková 600, Žitavany

C
LIST

Záchrana ľudského života
Marek poskytol prvú pomoc zranenému otcovi

Dnes by som vám chcela opísať, úžasný čin môjho spolužiaka. Volá sa Marek a dokázal niečo, za čo sme na neho všetci nesmierne hrdí. Bol štvrtok večer (14. 11. 18), nie úplne neskoro asi päť hodín, ale po ťažkom dni sa rozhodol ísť spať skôr. Keď ho zo spánku vytrhol hlasný výkrik: „Marek! Marek, poď mi pomôcť.“ Ešte v polospánku sa vybral z postele. Pomaly sa prebral, spomenul si ako mu tato hovoril, že sa chystá niečo opravovať. Pomyslel si, že mu treba asi s niečím pomôcť. Keď prišiel do miestnosti odkiaľ sa ozývalo volanie, uvidel otca a za ním kaluž krvi. Celý preľaknutý sa ho opýtal: „Čo sa stalo?“ A on na to: „opravoval som to veľké a ťažké kladivo, ktoré sa používa pri práci s drevom. No a keďže bolo už z jednej strany vybuchané, chcel som to orezať lebo sa s ním zle pracovalo. A ako som ho rezal zrazu sa mi šmyklo a prešla mi po ruke uhlová brúška.“ Marek neváhal okamžite vzal otca k umývadlu, aby nezakrvácal celý dom. Rýchlo sa pobral po domácu lekárničku. Našťastie chodil do krúžku Mladý záchranár, kde ich učia ako reagovať v podobných situáciách. Postu-

poval podľa toho, čo sa naučil. Najprv opláchol ranu dezinfekčným prostriedkom, obložil obväzmi a nakoniec ďalšími obväzmi riadne stiahol. Čím sa pokúsil zastaviť krvácanie. Medzi tým aj jeho otec, ktorý si dokázal zachovať chladnú hlavu, upadol do šoku. Marek neváhal a urýchlene zavolať mame, ktorá bola v práci, povedal jej o úraze a poprosil ju, aby čo najskôr prišla domov. On zatiaľ pomohol otcovi s prezlečením krvavých šiat, Vtedy už prišla mama a okamžite zobrala otca na pohotovosť. V nemocnici lekári zistili, že má prerezanú šľachu a čiastočne zarezané do kosti, budú ho musieť operovať. Lenže nastali komplikácie na základe srdcového šoku, preto musel jeden deň ležať na JIS a operáciu preložili na druhý deň. Po vykonaní operácie si ho tam nechali ešte tri dni. Záchranári pochválili Mareka za profesionálne ošetrovanie. Marek je veľmi rád, že je jeho oco v poriadku a rana sa mu dobre hojí. Málo kto z nás by dokázal tak racionálne reagovať v takej nezávidenia hodnej situácii. Dokázal zachovať statočne a hrdinsky. Neostal paralyzovaný, ale urobil všetko čo vedel aby po-

mohol otcovi a zabránil vykrvácaniu. Využil získané poznatky o podaní prvej pomoci. Z Mareka sa stal mladý záchranár, ktorý

môže byť pre ostatných príkladom a dôkazom, že to čo sa učíme je pre nás často skutočne užitočné.

List napísala Paula Podhorská – spolužiačka, skutok vykonal Marek Kocian, v šk. roku 2018/2019, žiak 7. triedy, ZŠ Ul. Mieru 1235, Bytča

D
LIST

Záchrana ľudského života Prváčka Veronika duchaprítomne zavolała záchranárov

Veronika, žiačka 2. A, takto pred rokom zachránila život svojej maminke. V jeden deň našla maminku odpadnutú a hoci bola iba prváčka a veľmi sa preľakla, nestratila ducha-prítomnosť. Rýchlo privolala sanitku, zavolała ockovi a potom sa snažila maminku oživiť.

Záchranári, ktorí maminku ratovali, Veroniku pochválili, lebo nespánikárila a tak jej vlastne zachránila život. Hoci chvíľu trvalo, kým sa mamina vyliečila, radosť z jej návratu bola veľká! A tak si Veronika iste zaslúži náš obdiv.

List napísala Mgr. Iveta Labajová – pedagóg, skutok vykonala Veronika Lipovská, v šk. roku 2018/2019, žiačka 2. triedy, ZŠ Školská 240, Pata

E
LIST

Záchrana ľudského života Natália zachránila topiace sa dievčatko

Hrdinkou môjho príbehu je Natália Stredáková, ktorá je mojou žiačkou. Jej odvážny čin záchrany sa stal 15. júla 2018. My sme sa o ňom dozvedeli z médií a veľmi nás prekvapil. Bol horúci letný deň a Natália sa vybrala s maminou, súrodencami a starými rodičmi na kúpalisko do Vyhní. Výborne sa zabávali, plávali v bazéne celý deň. Keď mama zavelila odchod domov, Natália si išla zaplávať poslednýkrát do hlbokého bazéna. Skočila do vody, zaplávala si a potom sa rozhodla, že si na schodíkoch oddýchne. Pozorovala kúpajúcich sa ľudí, keď si zrazu všimla dve malé dievčatá v tom veľkom bazéne. Najprv jej to nepripadalo zvláštne, ale po chvíli pochopila, že rozhadzovanie rúk jednej z nich znamená plávanie. Začala tušiť, že sa niečo deje. Dievčatko, asi tak sedemročné, sa prestalo hýbať a klesalo ku dnu. Jej mladšia sestrička plakala pri kraji bazéna. Natália v tej chvíli pochopila, že sa topí. Na pár sekúnd spanikárila,

ale potom sa rozhodla. Skočila do vody a ťahala ju za ruku. Bezpečne sa dostali na breh. Konečne si mohla Natália vydýchnuť. Pri bazéne boli dvaja ľudia, povedala im, čo sa stalo. Utekala rýchlo za starkou, ktorá bola zdravotnou sestrou. Všetko jej porozprávala a bežali späť k topiacemu dievčatku. Záchranári už boli pri nej a oživovali ju. Prebrala sa. Natálke tiekli po líkach slzy strachu i radosť. Topiace dievčatko sa volá Esterka. Jej rodičia, ešte v šoku, boli nesmierne šťastní a ďakovali jej za záchranu Esterky. Dievčatá, sestričky, sa samé vybrali do bazéna. Stačilo len pár minút a došlo by k veľkému nešťastiu. Našťastie sa Natália zachovala ako pravá záchranárka. Natália Esterku navštívila aj v nemocnici. Na Vianoce Natália dostala ako poďakovanie krásneho strážneho anjela. Podľa jej slov: „Bol to druhý najkrajší vianočný darček. Ten prvý bol Esterkin život.“

List napísala Mgr. Alena Zimanová – pedagóg, skutok vykonala Natália Stredáková, v šk. roku 2018/2019, žiačka 6. triedy, ZŠ Ul. M. R.Štefánika 17, Žiar nad Hronom

II. kategória **POMOC V RODINE**

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Každodenné povinnosti v domácnosti, delba práce
- ♥ Docenenie rodičov, úcta k ich práci
- ♥ Láska a rešpekt voči jednotlivým členom rodiny
- ♥ Vzťah k starým rodičom - čo všetko pre nás urobili a čo môžeme urobiť my pre nich
- ♥ Pocit zmyslupnosti našich skutkov voči najbližším
- ♥ Spoluzodpovednosť a spolupatričnosť v rodine
- ♥ Schopnosť a ochota zastúpiť dospelých členov rodiny v krízových situáciách
- ♥ Lenivosť - schopnosť ju prekonať
- ♥ Dobrý skutok - čo je samozrejmosť a čo hodné ocenenia

Nominované skutky v kategórii POMOC V RODINE

A
LIST

Pomoc v rodine **Kornélia pomáha prvákovvi Miškovi**

Kornélia k nám prišla v minulom školskom roku. Aj keď je od svojich spolužiakov staršia, spočiatku pôsobila ustráchané. Do kolektívu zapadla veľmi rýchlo a stala sa z nej vtipná, nezbedná, no snaživá žiačka. Sme radi, že ju máme, avšak jej osud nás veľmi prekvapil. O Kornéliu sa od narodenia starala babka, pretože jej mama bola ešte sama dieťa, keď ju priviedla na svet. Keď mala Kornélia tri roky stala sa obeťou únosu, jej mama ju chcela nelegálne odvieť do Anglicka. Nakoniec všetko dobre dopadlo a Kornélia spolu s babkou prežili zopár šťastných rokov. Šťastie im, ako domček z karát, zhodila zákerná choroba.

Babke diagnostikovali rakovinu. Kornélia sa starala o babku, o domácnosť, ale začala vynechávať školu. Problémy sa kopili. Smrť starej mamy ju veľmi zasiahla a svet sa jej zdal čierny. V tom čase sa Kornélie ujala teta – babkina sestra. Priviedla ju do svojej rodiny a pre Kornéliu znova vyšlo slnko. Dnes sa Kornélia často smeje, reprezentuje našu školu v prednese a do školy sa teší. Čo je však najdôležitejšie, jej starostlivá povaha sa znova prejavuje vo vzťahu k prvákovvi Miškovi. Miško je tetin vnuk. Kornélia mu pomáha s úlohami, vodí ho do školy, pýta sa na jeho prospech, cez prestávku sa za ním zastaví, či mu niečo

nechýba a rada s ním trávi voľný čas. Miško to Kornélii odpĺca láskou a pri každej školskej aktivite na ňu myslí. Niekedy jej vyrobí srdiečko, inokedy sa podeli so sladkosťami.

Mnohí súrodenci by si mohli vziať príklad z pekného spolunažívania. Všetci Kornélii prajeme, aby jej slniečko už nikdy nezašlo za mrak.

List napísala Mgr. Erika Forgáčová, skutok vykonala Kornélia Kallayová v šk. roku 2018/2019, žiačka 6. triedy, ZŠ s MŠ Štefana Ďurovčika, Palín 104, Palín

B
LIST

Pomoc v rodine

Simonka a jej sestra odrazu musia nahradiť mamku

Chceme Vám napísať o našej spolužiacke, ktorá veľmi rýchlo musela dospieť. Ale všetko po poriadku. Simonka do našej triedy prišla v šiestom ročníku. Bola tichá a zo začiatku utiahnutá. Postupne sme sa zblížovali a zistili sme, že Simonka to nemá ľahké, lebo jej ocko dostal mozgovú príhodu, ktorá mu priniesla dlhodobé následky - má čiastočne ochrnutú ľavú stranu. Musel odísť z práce, ktorú nado všetko miloval, nemohol pracovať v dome, ktorý si zrekonštruovali, bol z toho nešťastný. Zostal na invalidnom dôchodku. O dva roky nato dostala mozgovú príhodu jej teta Monika, ktorá im veľmi pomáhala. Našťastie ona mala rýchlu pomoc, takže tie následky nie sú až také výrazné a ona môže pracovať. Rodina však netušila, že ten najväčší úder len pride. Jedného dňa našli mamku ležať v kúpeľni na zemi. Rýchlo zavolali záchranku, diagnóza znela hrozne „mozgová príhoda“.

Simonke sa zrútil celý svet. Mamka, ktorú teraz najviac potrebujú leží už ôsmy mesiac bez pohnutia. Keď sme sa to dozvedeli snažili sme sa Simonku podržať psychicky. Chceli sme im pomôcť a tak sme zorganizovali v triede finančnú zbierku, kde sme s triednou vyzbierali 120 eur. Aj v zborovni učitelia posielali finančnú pomoc na účet, ktorý bol na ten účel zriadený, aby rodina mohla zaplatiť všetko, čo mamka potrebuje. Simonka so svojou sestrou odrazu museli robiť to, čo robila ich mamka. Musia pomáhať ockovi, ktorý má to veľmi ťažké. Dievčatá museli odrazu dospieť. Napriek všetkému Simonka sa nevzdáva, naďalej sa dobre učí, verí a modlí sa, aby sa mamka vrátila. Tým, že si rodina musí pomáhať, vybudovali si silnejšie puto a s láskou a obetavosťou to celá rodina zvláda, čo si v dnešnej dobe zaslúži obdiv a úctu.

List napísala Mgr. Daniela Baksová – pedagóg, skutok vykonala Simona Borovská so sestrou, v šk. roku 2018/2019, žiačka 7. triedy, ZŠ M. R. Štefánika, Štefánikova 19, Spišská Belá

C
LIST

Pomoc v rodine

Jakub pomáha mame na invalidnom vozíku

Volám sa Jakub Pástor a mám 12 rokov. Moja mamka je už 24 rokov na invalidnom vozíku. Nemôže hýbať nohami, aj ruky má čiastočne postihnuté. Väčšinou ju dáva do vozíka ocko, ale keď je cez víkendy v práci, dávam ju do vozíka ja so sestrou. Nie je to ľahké, ale robím to s radosťou, lebo ju mám veľmi rád. Niekedy jej pomáham v kúpeľni s umývaním alebo obliekaním. Zvykneme sa pri tom

rozprávať alebo si púšťame rôzne pesničky. Rád jej pomáham aj v kuchyni. Mamka vie dobre variť. Všetko mi vysvetľuje, ako treba robiť. Už ma naučila aj veľa receptov. Najčastejšie jej čistím zeleninu, preplachujem ryžu, sekám cibuľu, miešam. Už mi dovoľ aj scediť cestoviny. Keď je pekne, ideme von na záhradu. Máme tam prispôbené hriadky k jej vozíku, ktoré rád polievam. Na jar jej vždy

sadím zeleninu. Mamka miluje záhradu, kvety a stromy. Na záhradu so mnou chodí veľmi rada. Niekedy so mnou chodí aj na prechádzky na mojej káre. Má elektrický vozík, a tak sa dostane so mnou aj na pole. Vždy sa snaží robiť všetko, aby som bol šťastný. Niekedy síce na mňa pokričí, ale to si vtedy zaslúžim. Pomáha mi s učením, vždy ma zo všetkého vyskúša, kontroluje mi úlohy, rozpráva

sa so mnou o škole, spolužiakoch. Naučila sa kvôli mne aj niektoré názvy vlakov, tie sú mojou najväčšou záľubou. Vždy trpezlivo čaká doma, keď idem s ockom na výlety, bicykel či lyžovačku. Pomáham jej už dlho a stále jej rád pomôžem so všetkým. Nie je to len preto, lebo to potrebuje, ale najmä preto, že je to tá najlepšia mamka na svete a ja ju mám veľmi rád.

List napísal a skutok vykonal Jakub Pástor, v šk. roku 2018/2019, žiak 6. triedy, ZŠ Družicová 4, Košice

D
LIST

Pomoc v rodine

Lukáš pomáha babke, ktorá má nevyliciteľnú chorobu

Mať starých rodičov je super. Majú na nás vnúcatá viac času, ako rodičia a rozmaznávaajú nás rozličnými maškrtami. Aj ja som mal takú milú babku, ktorá ma vodila do škôlky a kupovala maškrtky, ale ochorela. „Esterka?! Luky?! Ale ja tu nebyvam, poďme domov! Kde je mama? V kuchyni. Ale nie tvoja, moja mama“. To počúvam každý deň, lebo moja babka má veľmi zlú chorobu Alzheimer. Je to ochorenie mozgu, ktoré spôsobuje

stratu pamäte a dezorientáciu. Mama sa o ňu stará 24 hodín denne, ale potrebuje si aj oddýchnuť. A vtedy s ochotou strážim babku ja, aby nevyviedla niečo zlé. Väčšinou sa rozprávame a pozeráme fotky. Je to s ňou ťažké, ale robím to preto, lebo babku máme stále radi, aj keď je nevyliciteľne chorá.

Zaslúži si to!

List napísal a skutok vykonal Lukáš Žember, v šk. roku 2018/2019, žiak 4. triedy, ZŠ Opatovce nad Nitrou 509, Opatovce nad Nitrou

E
LIST

Pomoc v rodine

Bratia si navzájom pomáhajú v neľahkej životnej situácii

Volám sa Viliam. Mám dvanásť rokov a trpím chorobou, o ktorej väčšina ľudí a lekárov ani nevie. Mám chorobu očí a volá sa Dystrofia žltej makuly. Mám ju už od desiatich rokov. Ale tento príbeh nie je o mne. Je aj o mojom bratovi. Je o rok mladší odo mňa. Celý tento príbeh sa odohral ešte keď môj deväťročný brat sa rozhodol, že mi bude pomáhať. Toto rozhodnutie mi aj sám povedal a ja som nechcel veriť svojim ušiam. A naozaj. Od toho dňa mi začal pomáhať, keď som potreboval prečítať rôzne veci na počítači alebo z papierov zo školy. Jedného dňa sa však stala pre mňa prekvapivá vec. Brat odrazu prestával vidieť

tiež. Zistilo sa, že má rovnakú chorobu ako aj ja. Postupne som si musel aj ja, ale aj on zvykať na to, že mi nevie prečítať každú vetičku. Obidvaja sme si uvedomovali, že si budeme musieť navzájom pomáhať. Keďže moja choroba prepukla skôr, bol som zručnejší v písaní na počítači, ktorý je našou hlavnou pomocou pri učení sa. Aj keď som mal iný počítač ako on, aj skratky, ale aj tak som mu radil a stále radím. Keďže som chcel robiť nejaký šport, tak ma otec začal trénovať v lukostrelbe pre nevidiacich. Som veľmi vďačný aj mojim rodičom za to, ako sa o nás s láskou starajú, ako nás podporujú a pomáhajú s učením.

List napísal Viliam Hoelnda, skutok vykonal Viliam Holenda, v šk. roku 2018/2019, žiak 6. triedy a Riško Holenda, v šk. roku 2018/2019 žiak 5. triedy SZŠ Dneperská 1, Košice

III. kategória **POMOC ROVESNÍKOM**

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Integrácia zdravých a postihnutých detí
- ♥ Ľudské práva
- ♥ Zastať sa slabšieho
- ♥ Schopnosť rozlíšiť dobré a zlé
- ♥ Hodnota priateľstva a schopnosť obetovať sa a podeliť sa
- ♥ „Hanba“ robiť dobré skutky, „frajerina“
- ♥ Vedieť sa v kolektíve spojiť pre dobrú vec
- ♥ Hodnota slova ĎAKUJEM

Nominované skutky v kategórii POMOC ROVESNÍKOM

A
LIST

Pomoc v rovesníkom **Dennodenná pomoc spolužiakom**

Som piatačka. Píšem Vám o udalostiach, ktoré sa stali v našej triede počas tohto školského roka. Bolo toho dosť, bolo to akčné. Zmenilo nás to. Myslím, že k lepšiemu. Lebo vieme pomáhať. Bol september. Náš spolužiak Palko jedného dňa odpadol. Triasol sa, mal kľče v nohách a nevedel rozprávať. Vyzeralo to hrozne. V panike sme bežali za triednou. Palko dostal záchvat. Jeden, druhý, tretí. Každý deň, celé týždne, celé mesiace. Triedna učiteľka vedela, čo má robiť. Nevie, odkiaľ, nie je predsa lekárka. Poučila nás, všetko vysvetlila. A takto sme fungovali celé mesiace. Palko sme pozorovali, podávali mu 1. pomoc, utekali po triednu. A Paliho diagnóza? Tetánia. Našu 5. A presťahovali do inej triedy ku knižnici. Tam potom Palko pri záchvatoch ležal na pohovke, v tichu a s triednou. Vždy sa o neho postarala. A popri tom aj učila. Nemala to jednoduché. A viete, čo sa stalo po Vianociach? K Palkovi sa pridala Lucka. Tiež začala mať tetanické záchvaty. Ale my sme už neboli vylakaní, už sme predsa vedeli, čo máme robiť. Ale bolo to drsné. Záchvaty mávali naraz. Keď ho dostal jeden, o chvíľu

aj druhý. Všade sme mali nachystané papierové vrecká, karimatky, triedna bola vždy na blízku. Každý deň tých dvoch kontrolovala, či jedli, pili, či užili Magnézium. Boli sme ako v nemocnici. Občas to bolo ťažké, keď ležali obaja a museli sme zachraňovať oboch naraz a potom sa učiť. Teraz už na to len spomíname, ale vtedy nám nebolo do smiechu. O kamarátov sme sa báli. A triedna? Tá si občas aj poplakala. Ale na koniec všetko dobre dopadlo. Palko s Luckou už 2 mesiace nemali žiaden záchvat a my si školu opäť užívame. A beháme po chodbe. Ale nie za triednou. Hráme totiž naháňačku. Ešte som zabudla na našu slovenčinárku. Tá pred Vianocami odpadla a už nevstala. Tej veru pomáhali záchranári, to by sme my nedali. 3 dni sme nevedeli, či vôbec prežije, ale viete čo? Zachránili sme aj ju. Modlitbami. V našej škole sa veľa modlíme. Tuším to pomáha. Takže vidíte, na našu triednu a na tento školský rok veru nikto z nás nezabudne. A hlavne na našu triednu učiteľku Máriu Cintulovú, našu druhú mamu, ktorá všetkých zachraňuje.

List napísala Ema Rajtárová – žiačka 5. triedy, skutok vykonali v šk. roku 2018/2019 žiaci 5. triedy ZŠ sv. Svorada a Benedikta, Farská 19, Nitra

B
LIST

Pomoc rovesníkom

Matteo a 6. A: dobrým skutkom sa dobrý skutok opláca

V našej triede 6. A máme jedného chlapca, volá sa Matteo. Na škole sa každoročne organizuje zber papiera. Na zber chodia za každú triedu „služby“, ktoré musia papier triediť, vážiť, prenášať. Jediný Matteo sa ponúkol, že pôjde za triedu on a to každý deň. Celý týždeň. Pršalo a za celý týždeň sme vyzbierali neuveriteľných 70 ton papiera. Od Mattea sme však nepočuli ani jediný krát žiadnu sťažnosť či slovko únavy, návrh, že by sa rád vymenil alebo že už nevláďze. V sobotu priniesol na zber aj svoj vlastný papier, ktorý zbieral cez rok. Keď zbadal v záznamoch, že nie všetci z triedy doniesli papier do zberu, rozhodol sa, že ten svoj s námahou prinosený a nazbieraný papier prerozdelí medzi tých spolužiakov, ktorí ešte nepriniesli nič. Deti si uvedomili, že jeho čin je obdivuhodný a patrí mu uznanie a odmena. Vedeli sme, že zmrzlina by bola príjemným zadostučinám, ale deti sa neuspokojili s rýchlym riešením. Chceli viac. Veľmi rád by chcel ísť so spolužiakmi do letného tábora, avšak finančne to tento rok doma nevychádzalo. A tak prv uletený, ale zato spontánny nápad dostal detské krídla. Z každého kúta triedy zneli slová, ako to dokážu. Ved' spolu to predsa dokážu, pretože Matteo urobil pre triedu veľkú vec, postavil sa za nich, keď oni nemali čas, „odmakal“ si celý týždeň, aj za nás, dal zo svojho nazbieraného papiera aj za nás, aby v 6. A každý priniesol zberový papier. Bolo pre mňa veľmi dojímavé počuť, ako deti argumentovali a diskutovali, vôbec som ich nemusela usmerňovať, nabádať. Do všetkého sa pustili samostatne.

Zorganizovali a rozdelili si prácu. Všetko v úplnej tajnosti, tak aby nič netušil. A to bolo v triede to najdôležitejšie, aby Mattea prekvapili, aby sa mu odvdáčili. Samé preverili, či je miesto v tábore ešte voľné a rezervovali ho. Radili sa, odkiaľ by mohli potrebnú sumu poskladať, bez toho, aby zaťažovali rodičov. Určili príspevok ako dobrovoľný a kto koľko vie priniesie v vlastného vreckového. Nakoniec sme potrebnú sumu nazbierali. Spolužiaci napísali básničku, vyrobili mu Golden Ticket – vstupenku do tábora a pohľadnicu. Keď nastal deň D, na angličtine sme pripravili z anglických slovíčok krížovku tak, aby v tajničke vyšlo „Matteo ide do tábora“ Matteoovi sa tajnička nedarila, všetci už boli hotoví, netrpelivo čakali, nekoenečne napätí od nedočkavosti, až sa mu napokon predsa len podarilo tajničku vylúštiť. Ostal neskutočne prekvapený - „Matteo ide do tábora“. Žiariace pohľady všetkých spolužiakov, tajné úsmevy, potlesk a on stále akoby neveril. Od dojatia a šťastia tiekli v triede aj slzy. Obzvlášť pozoruhodné bolo, že celý čas si deti hovorili, aký dobrý skutok Matteo pre nich vykonal, nezištne, potichu a vôbec si nevedomovali, že rovnaký skutok, nezištný a tichý, činia aj oni. Hoci sa v našom príbehu objavuje často meno Matteo, viem, že Matteo by bol rád, keby sme hovorili iba o triede 6. A. Takže náš príbeh je o 6.A. Ešte sa mi nestalo, aby šiestaci dokázali takto neskutočne prejavíť vďaku. Príkladne jeden za všetkých a všetci za jedného. V dnešnej dobe nevídané, vzácne ako z iného sveta. Títo šiestaci sú už hotoví ľudia.

List napísala Mgr. Adriana Gubánová – pedagóg, skutok vykonal Matteo Zerilli a kolektív žiakov, v šk. roku 2018/2019 žiaci 6. triedy, ZŠ J. A. Komenského 3, Komárno

C
LIST

Pomoc rovesníkom

Ninka pomáha kamarátke Laure, učia sa od seba navzájom

Laurika je veľký dar. Od malička mám veľmi rada deti. Síce som ešte aj ja len dieťa, no už viem, že v budúcnosti sa im budem

určite venovať. Tento môj sen som si splnila už minulé leto. Keď som raz bola u kamarátky, rozprávala mi o svojej sesternici Laure.

Neprišlo mi to nijako zvláštne, veď predsa aj ja mám malú a zlatú sesternicu. Potom som však zistila, že Laura má Downov syndróm. Nevedela som čo to je, kým som sa o Laure nedozvedela. S Laurou som sa neskôr zoznámila aj osobne a zistila som, že je to super dievčatko. Rozhodla som sa, že ju chcem viac spoznať. Aj napriek rozhovoru s jej mamičkou, ktorá mi porozprávala aké je to s Laurikou náročné a vyčerpávajúce. Začala som chodiť k nej domov a venovať sa jej. Laura si ma veľmi obľúbila a to, že som s ňou, ma tešilo rovnako ako ju. Stretávali sme sa častejšie a ja som k nej chodila už s cieľom niečo ju naučiť.

Najprv sme spolu robili malé projekty, dávala som jej aj testy a zapisovala som jej známky do žiackej knižky, ktorú sme jej spolu vyrobili. Rozhodla som sa naučiť ju merať čas. Vedela som, že to jednoduché určite nebude, no napriek tomu som sa do toho pustila. Trvalo to veľmi dlho no Laura to zvládla. Brala som ju ako svoju sestru. Bola som na ňu, no hlavne na seba veľmi hrdá, že sme to spolu dokázali. Som Laure veľmi vďačná, že som si mohla vyskúšať pomáhať tým, čo tú pomoc potrebujú. Ja som Lauru naučila merať čas, no ona ma naučila oveľa viac. Naučila ma, ako brať všetko pozitívne a tešiť sa z maličkostí.

List napísala a skutok vykonala Nina Tomová, v šk. roku 2018/2019
žiacka 7. triedy, ZŠ Andreja Kmeťa, Ul. M. R. Štefánika 34, Levice

D
LIST

Pomoc rovesníkom

Kolektív žiakov pomáha spolužiačke na vozíku

Naša spolužiačka Laurinka „Aby človek dosiahol toho, čo je možné, musí usilovať o to, čo je nemožné“. Našu spolužiačku Laurinku sme spoznali v 1. triede. Bolo to pre nás veľké prekvapenie, pretože bola trochu odlišná ako my. Nemohla s nami behať, skákať a šantíť. Má totiž svalovú dystrofiu, je na vozíčku. Od prvej chvíle sme jej všemožne pomáhali a robili jej radosť. Cez vyučovacie hodiny jej pomáhajú pani asistentky alebo my. Laurinka to má veľmi ťažké. Keďže sme už siedmici, sme na poschodí. Na začiatku ju mama nosila na rukách hore schodmi, chalani jej brali vozík, niekedy aj dievčatá. V roku 2016 jej Nadácia Markíza darovala schodolez, tak je to pre našu spolužiačku veľká pomoc. Laurinka je šikovná, vie písať, aj sa sama najesť a plávať s pomocou kolieska. Tak isto sa vie sama pohybovať na vozíku bez pomoci druhého. Laurinka mala v novembri 2018 13. narodeniny. Jej najväčším priánim je, aby sa z tejto choroby dostala a vyzdravela. Niekedy jej príde ľúto, že sa s nami nemôže zapojiť do rôznych aktivít a hier. Laurinka ma vykrútené rúčky aj nôžky a nemôže s nimi pohybovať. Celý svoj život sedí na vozíčku

alebo na stoličke či gauči. Po dome sa pohybuje na drevenom vozíčku. Na stene majú prispôbené zdviháky, ktoré jej pomáhajú sa dostať na určité miesta. Laurinku poznáme niektorí z nás aj osobnejšie, keď ju chodíme navštevovať. Cez leto pozýva spolužiakov na párty, oslavy či prespávačky. Aj napriek svojmu handicapu sa nevzdáva a zdokonaľuje sa, je veľmi milá, je s ňou zábava, máme ju veľmi radi. Hneď v prvom ročníku vyhrala 1. miesto v súťaži Slávik Slovenska. Aj keď jej bolo odobraté na pohybe, má pridané na krásnom hlase. Hlas využíva na spevácke či recitačné súťaže. Vyhrala 2. miesto na Šalianskom Matkovi, čestné uznanie v krajskom kole Hviezdoslavovho Kubína. Tento rok sme boli vystupovať na Deň úcty k starším. Boli sme oblečení v krojoch a do kroja sme obliekli aj Laurinku. Neuveriteľne sa z toho tešila a krásne zaspievala. Obecenstvu pri jej speve až slzy vyhrkli. Pracuje na sebe, aby dosiahla svoj sen, stať sa moderátorkou. Tento sen jej dodáva nádej. Bude mať zo seba dobrý pocit, že to zvládla. My ju v tom podporujeme a dodávame jej silu, držíme jej palce a veríme že o nej budeme počuť ako o slávnej osobe.

List napísala Tamara Turská, skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2018/2019
žiaci 7. triedy, ZŠ Školská 394, Turie

Pomoc rovesníkom

Daniel poskytol prvú pomoc Tomášovi, ktorému sa stal úraz

Boli vianočné prázdniny. Každé dieťa sa na ne teší. Aj 7 ročný Tomáš a 9 ročný Daniel. V jeden pekný deň, kedy poľovali snehové vločky a sem-tam poľukoval vetrík, vybrali sa neďaleko školy na kopec spúšťať na boboch. Na kopci neboli sami. Spoločnosť im robilo malé dievčatko s mamou, ktoré ťahalo hore kopcom sánky. Odrazu sa mu vyšmykli z ruky a rútili dole. Daniel ich zachytil a vrátil uplakanej majiteľke. Konečne sa mohlo dievčatko spustiť dole svahom. Ich návšteva nebola dlhá a po krátkej chvíľke sa rozhodli odísť. Nevadí, povedali si kamaráti a pokračovali v sánkovačke sami. Veď kopec nebol vysoký a spúšťanie sa z neho bolo bezpečné. Ale ako sa neskôr ukázalo, nebolo. Spolu si užívali smiech, dobrú náladu a radosť. Vtedy to prišlo. Ako prvý sa spustil Daniel, za ním Tomáš. Sneh mu však padal do očí, na chvíľu ich zavrel a spustil sa. Nevidel, ktorým smerom

sa boby pohybujú a stávajú sa nekontrolovateľné. Zastavil ich strom. Ozval sa plač. Daniel čo najrýchlejšie pribehol k nemu. Zisťoval, čo sa stalo a prečo plače. Tomášovi sa gúľali slzy po líkach a ukazoval na nohu. Nemohol sa postaviť. Noha veľmi bolela. Hoci v okolí boli aj dospelí ľudia, nepomohli. Daniel neváhal. Opatrne usadil Tomáša na boby a ponáhľal sa do budovy školy, kde v krátkosti vyrozprával, čo sa prihodilo. Po príchode záchranky a poskytnutí prvej pomoci, ukázalo sa, že noha má komplikovanú zlomeninu a v nemocnici dostal na ňu bielu sadru. No najdôležitejšie je, že noha je v poriadku a nie sú žiadne následky. Daniel sa zachoval aj v tomto prípade, ako záchranár s veľkým srdcom pomôcť druhému. Spravil v jeden deň dva dobré skutky. A preto mu patrí aj touto cestou vysloviť úprimné **ĎAKUJEM!**

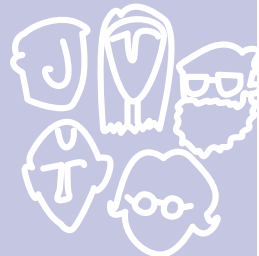
List napísal kolektív žiakov spolu s pani učiteľkou Mgr. H. Feriančíkovou, skutok vykonal Daniel Pavolka, v šk. roku 2018/2019 žiak 3. triedy, SZŠ T. Zanolita, Ul. Východná 18, Martin

IV. kategória **POMOC ĽUĎOM**

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ Ja a svet okolo
- ♥ Svet okolo nás – pozitívne hodnoty
- ♥ Spolupatričnosť medzi ľuďmi
- ♥ Spoluzodpovednosť za spoločnosť v ktorej žijeme
- ♥ Rešpekt voči ľuďom
- ♥ Odvaha postaviť sa nespravodlivosti a násiliu
- ♥ Lahostajnosť – mňa sa to netýka
- ♥ Úcta a pomoc starším

Nominované skutky v kategórii POMOC ĽUĎOM

A
LIST

Pomoc ľuďom

Kamaráti pomohli neznámemu pánovi, ktorý odpadol

Volám sa Sarah Szeghyová a rozpoviem vám, čo sa nám spolu s mojimi kamarátmi raz dávnejšie stalo. Bolo horúce leto. Spolu s mojimi kamarátmi sme sa vybrali do obchodu niečo nakúpiť. Ja som nakúpila ako prvá a tak som sa pobrala von pred obchod, aby som tam mojich kamarátov počkala. Obzerala som sa dookola a celkom náhodou som si zrazu všimla, že niekto leží na zemi. Nečakala som a rýchlo som vbehla za kamarátmi do obchodu. V obchode bolo dosť veľa ľudí a tak som začala zmätkovať a v tom strese ich hľadať. Keď som ich konečne našla, povedala som im, čo som vonku videla. Kamaráti rýchlo zaplatili a všetci spoločne sme sa vybrali za starším pánom, ktorý ešte stále ležal na zemi. Vedľa neho bola spadnutá palička. Pán mal zatvorené oči

a tak sme si mysleli, že spí. Prebudili sme ho. Pozeral na nás nechápavo a nedokázal povedať ani slovo. Zrazu ma napadlo, aby sme išli na políciu a oni tam budú vedieť, či s ním majú robiť. Keďže budova polície bola blízko miesta, kde sme pána našli, netrvalo nám dlho, pokiaľ sme sa tam dostali. Okrem toho, keď sme sa práve chystali otvoriť dvere na budove polície, práve vychádzal von policajt. Povedali sme mu čo sa stalo. Ujo policajt povedal, že tam dá zavolať políciu. Potom sme boli zvedaví, ako bude pán reagovať a tak sme sa tam išli pozrieť. Už tam bola polícia a privolali aj sanitku. Teraz sme už konečne mohli spokojne odísť na ihrisko. Pán policajt nám poďakoval a pochválil nás, že sme vykonali dobrý skutok. Som na seba a svojich kamarátov hrdá.

List napísala Sarah Szeghyová, v šk. roku 2018/2019 žiačka 5 triedy, skutok vykonali Sarah Szeghyová, Nicol Karaková, Marián Balaj, Peter Kmeť a Tobiáš Štanga, v šk. roku 2018/2019 žiaci 5. triedy, ZŠ Pribinova ul.123/9, Nováky

B
LIST

Pomoc ľuďom

Juraj odovzdal nájdenú peňaženku na políciu

Chcela by som nominovať môjho syna Juraja do kategórie Pomoc ľuďom. Juraj trávil víkend u babky na dedine a večer keď sme spolu volali čo nové a či je všetko v poriadku mi nakoniec telefonátu povedal: „ináč dnes som volal policajtov.“ (ostala som zhrzená, že čo sa mohlo stať a zahrnula som ho kopou otázok). Úplne s kludom mi povedal, že keď bol vonku zbadal na zemi hodenú peňaženku, otvoril ju a všimol si, že je v nej väčšia hotovosť. Zavolať na políciu, aby pre ňu prišli a našli majiteľa. Počkal kým prišli, zapísali si jeho meno, nález prevzali... Na druhý deň

ráno sa mu prišla poďakovať s taškou sladkostí majiteľka, ktorej ušetril 650 eur, ďalšie výdavky a čas spojený s vybavovaním nových dokladov. Povedala, že môžeme byť na neho hrdí a nakoľko má 3 mesačné bábätko jej veľmi pomohol. Viem, že Juraj je veľmi rozumný a zodpovedný chalan, no to ako rýchlo, s rozvahou a skromne túto situáciu vyriešil prekvapilo aj mňa. Snáď bude inšpiráciou aj pre iné deti ako sa zachovať. Hoci každý má veľa priani a snov je potrebné každému vrátiť čo mu patrí a ten dobrý pocit je potom na nezaplatenie.

List napísala Kristína Vaneková – matka, skutok vykonal Juraj Kramár, v šk. roku 2018/2019 žiak 6. triedy, ZŠ Komenského 1290/1, Bánovce nad Bebravou

C
LIST

Pomoc ľuďom **Kolektív žiakov pomáha v domove dôchodcov**

Už druhý rok spolupracujeme v rámci dobrovoľníctva so Židovským domovom dôchodcov Ohel David v Bratislave. Prvé kroky sme zrealizovali v rámci medzinárodného projektu Krókus, ktorý je zameraný na rozširovanie historických vedomostí žiakov od 12 do 24 rokov o holokauste, pogromoch, v rámci ktorých vyhubili 1,5 miliónov ľudí v ich veku. Obyvateľov domova charakterizuje predovšetkým vysoký vek a ťažké životné osudy. Potrebujú pomoc nielen zamestnancov domova, ale aj iných nezištných ľudí. Dvanásť z našich 15-16 ročných gymnazistov už dvakrát vykonali dobrovoľnú činnosť v tomto domove. Na jar a na jeseň revitalizovali ich malú záhradku, ktorá slúži aj ako dvor,

je to malá oáza v meste, kam si môžu sadnúť na lavičky ešte pohybliví obyvatelia domova, alebo sa pokochať z okna v krásne kvitnúcich rastlín, pokosenej trávy, vždyzeleného krovia. Šikovné ruky dievčat očistilo rámičky obrazov na chodbe, v izbách starých ľudí, dezinfikovali, poutierali stoly a stoličky v jedálni, v malej kuchynke. Chlapci zvesili z garníží záclony, aby sa počas veľkého jarného upratovania vyprali. Starým obyvateľom domova bolo potešením, že mohli vidieť šikovných mladých ľudí, s ktorými niektorí z nich sa aj trochu porozprávali. Túto pomoc im chceme aj v blízkej budúcnosti poskytnúť, domov dôchodcov môže počítať s mladými silami.

List napísala Alžbeta Iróová – pedagóg, skutok vykonali kolektív žiakov, v šk. roku 2018/2019 žiaci I. a II. G triedy, ZŠ a Gymnázium s VJM Dunajská 13, Bratislava

D
LIST

Pomoc ľuďom **Nikola a Nikolas pomohli ľuďom bez domova**

Jedného dňa som si v mobile našla správu od môjho spolužiaka Nikolasa. Blížili sa Vianoce a on si spomenul, že nie každý ich môže prežiť v teple domova a v kruhu svojich najbližších. Žijú medzi nami i takí ľudia, ktorí musia z rôznych príčin žiť na ulici. Chcel týmto ľuďom pomôcť a spríjemniť im sviatky. Spýtal sa, kto by sa chcel ku nemu pridať. Hneď som sa prihlásila. V škole sme vyzbierali detské desiate. Doma sme dorobili zopár chlebkov a spolu s pár sladkosťami sme to zabalili do tašky. Všetko pripravené jedlo sme porozdávali bezdomovcom. Našli sme ich na rôznych miestach. Na stanici, pri kostole alebo sediac na múriku pred obchodom. Ako posledné miesto sme navštívili útulok pre bezdomovcov.

Bol to len malý stan, v ktorom boli železná poschodové posteľe a na nich spali ľudia bez domova. Mohli sem prísť až po 18:00 hodine. Boli naobliekaní v starých bundách, vyzerali omnoho staršie ako v skutočnosti. Stáli pri malých svietnikoch, aby sa aspoň trochu zahriali. Keď sme vošli do stanu, pochytil nás menší strach. Ale keď sme im povedali, že sme ich prišli rozveseliť a aspoň trochu zasýtiť, veľmi sa potešili a boli veľmi vďační. Vtedy z nás strach hneď opadol. To, že sme ich mohli urobiť šťastnými, urobilo šťastných nás. Nieкто by možno povedal, že by sme sa mali od týchto ľudí držať čo najďalej. V skutočnosti sú to však milí a vďační ľudia, ktorých by sme nemali súdiť, pokiaľ nepoznáme ich životný príbeh.

List napísala a skutok vykonala Nikola Kiššková so spolužiakom Nikolasom Fečundom, v šk. roku 2018/2019 žiaci 9. triedy, ZŠ s MŠ Tajovského 2764/17, Poprad

E
LIST

Pomoc ľuďom **Žiaci pomohli zranenej turistke na lyžiach**

Napadlo veľa snehu a žiaci našej školy sa veľmi tešili na blížiaci sa lyžiarsky výcvik.

Prišiel ten vytúžený čas a triedy siedmakov a niekoľko ôsmakov vyrazilo spolu s učiteľmi

na Oravu, do strediska Roháče Spálená. Všetci boli pripravení naučiť sa základy krásneho lyžiarskeho športu. Niektorým to išlo lepšie, iným menej, ale snažili sa všetci a hlavne všetci si užívali krásy zimy a pobyt v prírode. Okrem techniky lyžovania sa žiaci učili správať k sebe na zjazdovke, byť ohľaduplní a navzájom si pomáhať. Zásady správania sa na svahu podľa Kódu lyžiara si rýchlo osvojili a netušili, že ich budú môcť využiť hneď v praxi. Niekoľko žiakov si pri prejazde rovinkou medzi zjazdovkami všimlo ženu, ktorá ležala v snehu a nemohla sa hýbať. Bola to poľská turistka, ktorá trávila pobyt na našich horách spolu so svojím manželom. Hneď k nej pristúpili s otázkou, či nepotrebuje pomoc. Keď uvideli, že je zranená a má veľké bolesti, duchaplne zavolali na nášho pána riaditeľa a spolu s ním začali rýchlo riešiť ako jej pomôcť. Našťastie máme veľmi pozorných žiakov a jeden z nich, Jakub, si zapamätal telefónne číslo, ktoré bolo uvedené na vývesnej tabuli dolu pri vleku na zá-

chrannú službu, ktorá pomáhala v danom lyžiarskom stredisku. Pán riaditeľ mobilom zranenej rýchlo zavolať pomoc. Síce naše deti zranenej lyžiarky nevedeli pomôcť po zdravotnej stránke, ale všetci sa rozmiestnili po oboch zjazdovkách a mávaním na záchranárov im dávali znamenie, kde sa zranená Polka nachádza. Záchranári lyžiarku ošetrili a opatrne ju zviezli zo svahu. Nakoniec sa od nich dozvedeli, že mala vykĺbené celé rameno a bez pomoci našich žiakov by sa dolu nedostala. Lyžiarsky výcvik sa skončil, všetci sa naučili základy lyžovania, ale naučili sa aj byť ohľaduplní a všímaví k iným, naučili sa podať pomocnú ruku tomu, kto to potrebuje, i keď ho vôbec nepoznajú. Určite si domov z lyžiarskeho okrem krásnych zážitkov odnesú aj dobrý pocit, že mohli pomôcť človeku v núdzi. Pochvalu si menovite zaslúžia žiaci: Jakub Jankovský, Samuel Červeňan, Sebastián Ježík, Daniel Matejovič, Tobias Matejka, Karin Sádecká, Izabela Pavlíková a Vivien Kováčková.

List napísala A. Fabianová – pedagóg, skutok vykonali Jakub Jankovský, Samuel Červeňan, Sebastián Ježík, Daniel Matejovič, Tobias Matejka, Karin Sádecká, Izabela Pavlíková a Vivien Kováčková, v šk. roku 2018/2019 žiaci 7. a 8. triedy, ZŠ s MŠ Jána Smreka, Melčice – Lieskové 377, Melčice

V. kategória **POMOC PRÍRODE**

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ **Zodpovednosť za prírodu**
- ♥ **Človek ako jej súčasť**
- ♥ **Lahostajnosť voči prírode a jej následky**
- ♥ **Poznanie prírody a jej zákonitostí**
- ♥ **Každý živý tvor má v prírode svoje jedinečné miesto**
- ♥ **Súciť so zvieratami odkázanými na našu pomoc**
- ♥ **Ako môžu deti pomôcť prírode**
- ♥ **Ako sa ničenie prírody spätne vypomstieva človeku**

Nominované skutky v kategórii POMOC PRÍRODE

A
LIST

Pomoc prírode

Katka zachránila život mačiatkam

Dnes sme oceňovali žiakov, dostávali pochvaly riaditeľom školy, veľa šikovných detí... potom som učil. Po piatej hodine som bol odprevadiť časť deviatakov do šatne. Keď odchádzali, prišli k jednému zavesenému batôžku v šatni a začali sa baviť na tom, že Katka má v škole mačky. Nechápano som sa na nich pozrel. Zvedavosť mi nedala a tak v očakávaní turistických „mačiek“ som nakukol do vaku. Bolo tam kľbko troch ešte slepých mačiatok. Dosť ma to vytočilo - však to už hraničí s týraním zvierat. Čo to tú deviatačku napadlo, veď už má mať dosť rozumu na to, aby nedovliekla do školy malé mačiatka - a to ešte na celý deň! Netrzeplivo som čakal na choďbe na Katarínu, kým príde z obeda. Konečne som ju uvidel. Do riaditeľne vošla s roztrasenými rukami. Vysvetlila mi, že ráno, keď odchádzala do školy, našla na bráne zakvačenú starú tašku a v nej tri slepé malé

mačiatka. Nejaký „dobrák“ im zavesil na bráničku takýto darček. „Tak čo som mala robiť? Zobrala som ich do školy;“ pokračovala Katka. „Mama musela ísť pásť kozy, otec nepomôže,“ pokračovala ďalej, „tak som rýchlo ešte nabrala do fľašky kozacie mlieko.“ Potom som sa dozvedel, že síce Katarína meškala na každú hodinu - to sme vedeli my učitelia - nevedeli sme však, že Katka každú prestávku odbehla do šatne, aby striekačkou nakrмила mačiatka. „Viete, celú hodinu som tú fľašku hriala na tele, aby mali mačence teplé mlieko.“ Táto Katkina veta ma úplne dorazila. Poslal som ju domov, zajtra mačiatka donesie, budú pár dní pri našich školských zajačikoch. Ďakujem i Zuzke Bessonovej, ktorá je ochotná pomôcť a mačiatka zadarmo Katke zaočkovať. No a zajtra oslovím kolegov - lebo mám pocit, že by som mal ráno vytlačiť ešte jednu pochvalu riaditeľom školy...

List napísal Slavomír Matejka – pedagóg, skutok vykonala Katarína Jaduďová, v šk. roku 2018/2019 žiačka 9. triedy, ZŠ s MŠ Školská 27/14, Pliešovce

B
LIST

Pomoc prírode

Dievčatá zachránili vzácneho vtáka – ARU modrú

Dievčatá sa spolu stretli na letnej ekovýprave v hoteli 3 stromy, v Modre, Harmónii. Bolo to päť dní, v ktorých sa mali v pláne veľa naučiť, urobiť skvelé veci pre prírodu a zabávať sa. Bývali spolu v izbe, ktorej okná boli priamo do lesa. Raz ráno, keď prišla do izby p. učiteľka Ľubka, ich vedúca, nedokázala ich zobudiť. „Prepánajána, dievčatá, čo ste robili celú noc, že teraz spíte?“. „Nooo...my sme sledovali veľkého modrého papagája...“. „On nás celú noc budil! Bol zúfalý!“. „To určite, uprostred lesov Malých Karpát! To už ste si fakt mohli vymyslieť lepšiu výhovorku!“. „Fakt, Ľubka! Je krásny a zúfalý! Musíme mu pomôcť!“ „No, jasné, a priletel sem priamo z Ria, pozriet sa na vašu ekový...“ Ľubka sa zasekla v polke vety, lebo popred okno fakt preletel škriekajúci obrovský modrý papagáj. Dievčatá spustili záchrannú akciu. Spolu s prevádzkárkou hote-

la vyvesili oznamy na sociálne siete a začala sa pátračka, ktorá mala úspech. Ukázalo sa, že v Modre žije pani, ktorá chová tieto vzácne vtáky. Má dva, no a jeden jej z voliéry uletel. Nedokázal zletieť v hustom lese zo stromu, lebo bol ešte mladý a potreboval istú prístavacu dráhu. Uhol, v ktorom zletel zo stromu. No v lese na to nebolo miesto. Uletel už pred dvoma dňami a tak bol hladný a vyčerpaný... Nakoniec musel prísť horolezec, ktorý ho z 25 metrov vysokého stromu musel znieť na rukách. Vzácny vták, ktorého majiteľka už dva dni hľadala a ktorý by vo voľnej prírode nemal šancu prežiť, bol vďaka dievčatám zachránený. Jeho majiteľka prišla s obomi Arami modrými dievčatám osobne poďakovať. A tak dievčatá z rôznych škôl, ktoré sa stretli náhodou, ale ani náhodou nezaváhali, keď bolo treba, úspešne spolu pomohli zachrániť vzácny exemplár ARY

modrej. A p. učiteľka Ľubka, ktorá bola s nimi, povedala, že už nikdy nebude pochybovať

o tom, čo dievčatá hovoria. Ani keby tvrdili, že v bazéne je tuleň, ktorý potrebuje zachrániť.

List napísala Ľubica Noščáková – pedagóg, skutok vykonali žiačky z troch rôznych škôl: Lea Lengyelová, Paulína Lichá, Nina Kobzová, v šk. roku 2018/2019 žiačky 5A CZŠ Narnia, Beňadická 38, Bratislava spolu s Katka Knapcová, Hana Noščáková v šk. roku 2018/2019 žiačky 8. triedy SZŠW Vihorlatská 10, Bratislava a Lenka Vitálosová v šk. roku 2018/2019 žiačka 7. ročníka ZŠ s MŠ Teplička nad Váhom, Školská 49, Teplička nad Váhom

C
LIST

Pomoc prírode **Hanka a Nelka zorganizovali zber odpadkov v ich lese**

Jedného dňa sa dve dievčatá, Hanka a Nelka, vybrali vyzbierať odpadky z ich bunkra. Ako tak zbierali odpadky, rozprávali sa, čo všetko našli: fľaše zo skla, obaly od cukríkov, ponožku či plastové fľaše. Hanka pri tom napadlo zorganizovať ZBER ODPADKOV V ICH LESE. Nelka si povedala, že je to super nápad a súhlasila. Rozmýšľala, či nebudú potrebovať nejaké povolenie. Chvíľu sa ešte rozprávali a odišli domov. Hanka to nedalo ani doma a spýtala sa rodičov, čo k takému zberu potrebujú vybaviť. Rodičia jej povedali, že povolenie nepotrebuje. Ich suseda organizuje takéto aktivity, tak jej Hanka napísala e-mail. Pani suseda bola veľmi ochotná a prisľúbila dievčatám všetko, čo k zberu potrebujú: hrabľe, rukavice, vrecia na odpad. Hanka sa veľmi potešila a hneď telefonovala kamarátke Nelke. Teraz už bolo dôležité nájsť termín zberu. Dohodli sa, že zber sa uskutoční v sobotu 16. 03. 2019. Hanka vymyslela a vyrobila plagátiky a jej mama jej pomohla s ich vytlačení. Dievčatá si plagáty rozdelili, rozniesli a vylepili v škole, v tanečnej škole, v materskej

škole aj na vchodové dvere paneláku. Na zber pozvali osobne aj spolužiakov a kamarátov v škole. V deň konania zberu pršalo. Napriek tomu sa stretlo 20 dobrovoľníkov, ktorí im pomohli vyčistiť les. Všetci boli prekvapení, čo všetko sa v lese našlo. Nohavice, stoličky, tašku s liekmi, podvozok auta, kocky stavebnice LEGO, rohožku, oblečenie. Jedno celé vrece bolo plné polystyrénu. Pre dobrovoľníkov si dievčatá pripravili aj vlajku, poďakovanie a darčeky. Nezabudli ani na spätnú väzbu. Do zošita im účastníci písali, čo sa im páčilo a čo by mohli dievčatá zlepšiť. Prijemné bolo aj stretnutie s bežkyňou, ktorá dievčatá od radosti objala. A o peknej aktivite dievčat sa písalo aj v miestnych novinách. Dievčatá dostali aj pochvalu od triednej učiteľky a osobitnú pozornosť tejto dievčenskej aktivite venovala aj pani riaditeľka, ktorej sa nápad a celková organizácia dievčat veľmi páčila. Pochválila ich na slávnostnej akadémii pri príležitosti ukončenia školského roka v Dome Kultúry Dúbravka.

List napísali a skutok vykonali Hanka Kureková a Nelka Simonová, v šk. roku 2018/2019 žiačky 4. triedy, ZŠ Karloveská 61, Bratislava

D
LIST

Pomoc prírode **Pod vedením Erika žiaci zrealizovali projekt revitalizácie školského sadu**

Sme malá škola a v areáli máme takmer 4,5 árovú záhradu s cca 60 – ročným sadom. V sade rastie asi 60 rôznych stromov, medzi ktorými nájdeme staré odrody jabloní a sliwiek, hrusiek ale aj lípy, borovice, dub a brezu. Počas roka v ňom šteboce veľa vtákov, hniezdia sýkorky, na dube má svoj domov veвериčka, v skalách žijú jašterice a mravce majú svoje mravenisko. Bol to rokmi zabehnutý ekosystém, ktorý sa dlhodobo nevyužíval a jeho údržba spočívala len v kosení. Medzi učiteľmi spontánne vznikla myšlienka skúsiť sad ozdraviť

a udržiavať všetky vzácne stromy, ochraňovať živočíchy žijúce v ňom, preto spracovali projekt. Ale bez pomoci, nie je v silách niekoľkých učiteľov takýto projekt realizovať. V škole máme triedu ôsmakov, medzi ktorými vyniká Erik Stehlik. Erik svojou šikovnosťou, pracovitosťou a hlavne elánom strhol aj ďalších svojich spolužiakov, ale hlavne prekvapil nás učiteľov. Spolužiaci sa pod jeho vedením pustili do realizácie projektu školy – revitalizácie sadu. Erik navrhol a spolu so spolužiakmi vybudovali bylinkovú špirálu a ohnisko,

založili záhon drobného ovocia a postupne budujú prírodný chodník z kameňa do jednotlivých častí sadu a tak ho pretvárajú na oázu pokoja. Svoje návrhy vždy vopred ako skúsený odborník predkladá a konzultuje aj s vedením školy. Pod vedením učiteľov sa pridali aj ostatné triedy, ktoré sa postarali o kompostovisko, revitalizáciu starého skleníka a obnovenie zeleninového záhona. Majstrovstvo Erika je aj v tom, že prirodzeným myslením

a praktickými skúsenosťami vo svojom veku ponúka vysoko odborné riešenia pri realizácii čohokoľvek ako máloktoľký skúsený dospelý majster. Svojim príkladom učí svojich spolužiakov, ktorí takto získavajú vzťah k sadu, k prírode a pomáhajú tak ochraňovať náš vzácny ekosystém. Budujú sa v nich základné postoje pomoci prírode prežiť pre budúce generácie a jej ochrane. Erik je pre všetkých vzorom.

List napísala Ing. Margita Gajdošová – riaditeľka školy, skutok vykonal Erik Stehlik so spolužiakmi, v šk. roku 2018/2019 žiaci 8. triedy, ZŠ s MŠ Alexandra Vagača, Štúrova 12, Detva

E
LIST

Pomoc prírode **Alexander zachránil zraneného netopiera**

Cez letné prázdniny som raz išiel von. Bol som u babky, pretože moji rodičia a moja sestra išli do Prešova. Ja som nechcel, tak ma dali k babke. Keď som bol von, všimol som si pri rohu bytovky, v ktorej býva babka akúsi tmavú škrvnu. Nikdy tam nebola, tak som sa na ňu išiel pozrieť. Keď sa k nej približoval, všimol som si, že to nie je škrvna, ale nejaký živočích. Bol to netopier. Ležal tam ako bez života. Myslel som, že je mŕtvu, že spadol z výšky. Odrazu pohol jedným krídlom. Síce iba trochu, no aspoň som vedel, že žije. Chcel som ho otočiť na chrbát. Nechcel som sa ho dotýkať rukami, tak som išiel po dva maličké konáriky. Keď som ich našiel, otočil som sa a išiel k netopierovi. Bol som od netopiera asi desať metrov, keď tu sa spoza kríka objaví mačka. Vyzerala, že ho chce zjesť – aspoň som si to myslel. Rýchlo som po nej

hodil jeden konárik, aby ho nechala. Síce som netrafil, ale mačka aj tak utiekla. Potom som prišiel ku netopierovi, zdvihol som paličku, ktorú som hodil po mačke a pomaly som s paličkami obrátil netopiera na chrbát. Keď som ho obrátil – zľakol som sa. Jeho hrud' bola prešúchaná až do krvi. Rýchlo som zavola babku. Tá zobrala mobil a vytočila nejaké číslo. Mobil zdvihol nejaký pán, ktorému babka povedala o netopierovi a kde ho nájde. O pár minút prišlo k bytovke auto, z ktorého vyšiel pán. Ten si nasadil biele gumové rukavice a začal si s nimi netopiera prezeráť. Potom ho uložil do kletky, pozdravil sa a odišiel. O niekoľko dní k nám babka pride na návštevu a oznámi mi, že ten pán toho netopiera zachránil a že ho potom vypustil do prírody. Bol som veľmi rád, že aspoň trochu som dopomohol k záchrane netopiera.

List napísal a a skutok vykonal Alexander Hij, v šk. roku 2018/2019 žiak 7. triedy, ZŠ Wolkerova 10, Bardejov

VI. kategória **DOBRY NÁPAD**

Inšpiratívne témy na rozhovor s deťmi:

- ♥ **Vlastná iniciatíva a kreativita**
- ♥ **Všímavosť a citlivosť voči ľuďom i okoliu**
- ♥ **Schopnosť nápad realizovať a doviest' do konca**
- ♥ **Vedieť pre svoje nápady získať aj ostatných**
- ♥ **Uspokojenie z realizácie dobrého nápadu**
- ♥ **Nezištnosť a prínos nápadu**

Nominované skutky v kategórii DOBRÝ NÁPAD

A
LIST

Dobry nápad **Žiaci venovali výťažok zo školských vianočných trhov rodine v núdzi**

Vianoce sú obdobím radosti a dobrej rodinnej atmosféry. Ľudia sa radujú a užívajú si pohodu bez zbytočných povinností. Aj my sme sa už všetci tešili na tohtoročné vianočné sviatky. Tesne pred prázdninami organizujeme na našej škole už tradičné vianočné trhy. Spoločne vytvárame a potom predávame rôzne krásne a užitočné aj neúžitocné darčeky. Peniažky, ktoré takto zarobíme darujeme niekomu, kto sa na Vianoce až tak neteší, lebo žije v biede. Často zabúdame na zdravotne znevýhodnených ľudí, ktorí Vianoce s radosťou neprežívajú. Myslím, že najväčší dar je zdravie, to si však nekúpime a nemôžeme darovať. Preto sme tento rok vymysleli, že peniaze, ktoré zarobíme na Vianočných školských trhoch darujeme jednej rodinke, ktorá žije vo vedľajšom meste. Otcovi tejto rodiny objavili nádor na mozgu. Prišiel o prácu a musí absolvovať ožarovania, ktoré sú veľmi drahé.

Nádor mu zabraňuje v pohybe, ľavá noha mu funguje veľmi zle a má problémy s bežnými aktivitami. Dozvedeli sme sa, že asi najťažšie je to so sprchovaním. Jeho manželka sa nám zdôverila s tým, že by mu sprchovanie uľahčil nový sprchovací kút, pretože majú len vaňu. Predajom našich koláčikov, sviečok, mydielok, obrázkov a iných drobností sa nám podarilo zarobiť celkom peknú sumu peňazí. Skontaktovali sme sa s manželkou toho pána a dohodli stretnutie v ich meste. Posedeli sme si spolu a s radosťou sme jej odovzdali pozdrav a peniažky. Pani nám so slzami v očiach neustále ďakovala za pomoc. Bola veľmi šťastná, a nerozumela prečo sme si vybrali práve ich. No my vieme svoje a dúfame, že sa rodinka bude mať s našou malou pomocou lepšie. Želáme im veľa šťastia a veľa lásky, lebo tej je medzi ľuďmi stále menej.

List napísal a skutok vykonal kolektív žiakov s pani učiteľkou PaedDr. Alenou Očenášovou, v šk. roku 2018/2019 žiaci 7. triedy, ZŠ s MŠ Školská 1575, Hriňová

B
LIST

Dobry nápad **Žiaci dvakrát ročne organizujú zbierku na pomoc Emmke**

Častokrát v honbe za úspechom ľudia zabúdajú na svojich blízkyh, ale aj na ľudí vo svojom okolí. Naopak, sú aj takí, ktorí sú ochotní pomáhať. Nemyslieť na seba, ale na iných. Pomôcť chorému, postihnutému svojou spoločnosťou, rozhovorom alebo rôznymi druhmi benefičných akcií. Aj my v škole už štvrtý rok pomáhame našej malej kamarátke Emmke. Emmka sa narodila predčasne v 7. mesiaci tehotenstva. Následne ďalší mesiac strávila v inkubátore. Má hypotóniu – znížené svalové napätie. Po návrate z pôrodnice s ňou rodičia začali aktívne rehabilitovať. Nevzdávali sa, ale na výraznejšie posilnenie svalov bola a je potrebná pomoc odborníkov. Akýkoľvek rehabilitačný pobyt, zakúpenie rehabilitačných pomôcok stojí nemalé množstvo peňazí. A preto sme sa rozhodli pomôcť... Pomoc od nás žiakov prichádza dvakrát

ročne. Pred vianočnými prázdninami škola organizuje Vianočnú akadémiu, ktorej súčasťou okrem kultúrneho programu je aj predaj školského časopisu a vianočného punču za symbolické ceny. Tento rok sa prvýkrát organizoval aj vianočný bazár. Žiaci priniesli predmety (knihy, CD, DVD, hračky, bižutériu), ktoré už nepotrebovali, nepoužívali. Dané predmety našli svoje uplatnenie v iných domácnostiach a neskončili v koši. Vyzbierané peniaze boli odovzdané rodičom Emmky. Každoročne v máji sa organizuje charitatívny beh pre Emmku (tohto roku 4. ročník), ktorý v posledných rokoch nadobúda masívny charakter. Kvôli záujmu aj obyvateľov mesta Medzilaborce pribúdajú nové súťažné disciplíny. Tie sú rozdelené do niekoľkých kategórií. Súťažia všetci. Od prváčikov cez deviatakov až po pedagogických zamestnancov. Tento

ročník pribudli tri nové kategórie. Keďže k Emmke minulý rok pribudol braček, chceli sme do behu zapojiť aj jej mamínu. Z toho vzišla kategória – beh mamičiek s kočíkmi. Posledná kategória bola venovaná malým slečnám. Tie spojajznilli svoje detské kočíky a snažili sa ich čo najskôr zaparkovať v cieľovej rovinke. Radosť bola obrovská. Mnohí sa tešili zo svojej prvej medaily. V závere podujatia riaditeľka školy odovzdala Emmkiným rodičom 936 eur. Konečná suma pozostávala

zo štartovného, ktoré je každý rok ľubovoľné, ale aj z verejnej zbierky, do ktorej prispeli obyvatelia Medzilaboriec. „Čerešničkou na torte“ bolo šesť veľkých vriec naplnených plastovými vrchnákmi, ktoré môžu rodičia Emmky „zameniť“ za peniaze. Akcia splnila svoj zámer. Dokázali sme sa spojiť pre dobrú vec. Odmenou pre nás bolo Emmkino poďakovanie. Sme si istí, že naše úsilie byť školou so srdcom na správnom mieste sa potvrdilo. Dôkazom toho sú naši žiaci a ich ochota pomáhať.

List napísali Mgr. Alexandra Gubová – pedagóg a PaedDr. Emília Kocanová – riaditeľka školy, skutok vykonali žiaci ZŠ Komenského 135/6, Medzilaborce

Dobrý nápad

Žiaci zorganizovali zbierku na rehabilitáciu pre spolužiaka

Volám sa Jaroslav Šubíka a v mene všetkých žiakov našej školy píšem tento list. Pomohli sme chlapcovi, ktorý mal k nám do ZŠ s MŠ Štefanov chodiť, ale pre jeho hendikep nemôže. Marek sa narodil s detskou mozgovou obrnou, má telesné aj mentálne postihnutie a doteraz absolvoval 40 operácií. Pomáhajú mu rehabilitácie v Maďarsku, ktoré sú veľmi finančne nákladné. Jeho mamina a súrodenci robia, čo môžu, ale získať dostatok peňazí je náročné. Naša 8. trieda dostala super nápad. S pani učiteľkou sme sa dohodli začať vyrábať rôzne dekoratívne predmety. Zámerom bolo vyzbierať sa na Marekovu rehabilitáciu do Maďarska. Pani učiteľka o tom povedala ďalším učiteľkám a na hodinách

techniky sme vyrábali venčeky, svietniky, príviesky, vianočné ozdoby. Určili sme ceny a počas vianočnej besiedky sme začali predávať. Spočiatku to vyzeralo, že naša snaha vyjde nazmar a vyzbierané peniaze nepostačia na rehabilitáciu. Ale ku koncu besiedky sme boli prekvapení, pretože ľudia kupovali naše výrobky a zároveň aj prispievali vyššou sumou. Napokon sa vyzbieralo úctyhodných 700 eur! Je úžasné, čo dokáže jedna škola. Marekovi sme veľmi pomohli. Po rehabilitácii začal chodiť a trochu viac vnímal svet okolo seba. Sme šťastní a hrdí, že sme mohli pomôcť a premýšľame, čo ešte môžeme preňho urobiť v budúcnosti.

List napísal Jaroslav Šubíka, v šk. roku 2018/2019 žiak 8. triedy, skutok vykonali kolektív žiakov, v šk. roku 2018/2019 žiaci 8. triedy, ZŠ s MŠ Štefanov 329, Štefanov

Dobrý nápad

Deti začali predávať výrobky z prírodnín, aby tak finančne pomohli chorým deťom

Všetko sa začalo 74 centami. Možno si poviete, že je to smiešne, zanedbateľná čiastka. Príbeh, ktorý tieto centy skrývajú však zanedbateľný nie je. Deti si v rámci hry v areáli školského dvora vytvorili stanoviská, kde si medzi sebou „predávali“ výrobky z prírodnín. Wendy, Aničku, Barborku a Soničku však napadlo predávať tieto výrobky aj dospelákcom, ktorí šli okolo. Na druhý deň prišli slávnostne so 74 centami. Pochválila som ich za vyna-

liezavosť a povedala som, že za peniažky si už môžu kúpiť aj čokoládu. Vtedy na mňa pohoršene pozreli a povedali: „Ale my zbierame peniažky pre choré deti!“ Vyrázili mi dych. Malé deti chcú pomôcť iným deťom. Túto krásnu myšlienku sme nemohli nechať tak. Pomôcť sa rozhodla celá trieda. Pri príležitosti besiedky pre rodičov a starých rodičov sme vytvorili predajný stánok s našimi výrobkami. Deti rodičom vysvetľovali ako chcú peniaze použiť

a s čoraz väčším úsmevom vhadzovali zárobok do pokladničky. Podarilo sa nám vyzbierať 170 eur. Svoju radosť vymenili za radosť iných. Po vzájomnej dohode sme sa rozhodli finančne pomôcť rodine s 3 ťažko chorými deťkami. Tie nám nakreslili aj obrázok, ktorý nám visí nad tabuľou a ešte dlho aj bude.

Bude pripomienkou, že aj drobných 74 centov môže odštartovať úžasnú myšlienku. Bude pripomínať, že aj malé deti vedia v sekunde prerásť dospelákov. Bude pripomienkou, že chuť pomôcť je sladšia ako chuť čokolády.

List napísala Mgr. Zuzana Sádecká – pedagóg, skutok vykonal kolektív, v šk. roku 2018/2019 žiaci 3. triedy, ZŠ Nemocničná 987/2, Považská Bystrica

E
LIST

Dobry nápad Dvojita radosť detí

V našej škole radi robíme malé dobré skutky. Aj v jeseni prišli pani učiteľky s nápadom pomôcť našim spolužiakom z nultého ročníka malou zbierkou pomôcok, hračiek, či kníh, lebo sú to žiačikovia rómskeho pôvodu a zbierka by im spestrila vyučovanie, aj by sa potešili. Tak sme vypísali plagátky, oslovili sme známych, rodičov i pomocou internetových sietí sme našli veľa dobrých ľudí, ktorí nám donášali tašky i vrecia plné krásnych vecí. Na tejto zbierke sa podieľali žiaci druhého i prvého stupňa. Bolo ich toľko, že by sa v nich naši nultáci asi aj stratili. Preto

prišiel ešte jeden nápad. Pani učiteľka sa opýtala pani primárky na detskom oddelení, či by pre malých maróvdov nepotrebovali nejaké knihy, skladačky... a odpoveď bola, že áno. Tak sme nabalili jednu plnú veľkú krabicu, aj pre detské oddelenie v našej nemocnici a tento darček sme im odniesli na Mikuláša, aby sa aj ony trochu zabavili i potešili, kým sa budú liečiť na oddelení. Takto sme našou zbierkou hračiek potešili naraz dve skupiny detí. Mali sme veľkú radosť a už vymýšľame, akú zbierku urobíme najbližšie, lebo kde je vôľa, tam je cesta. A nám vôľa nechýba!

List napísala B. Bulíková – v šk. roku 2018/2019 žiačka 8. triedy, skutok vykonal kolektív detí, v šk. roku 2018/2019, žiaci 2. stupňa, ZŠ Za vodou 14, Stará Ľubovňa

Cena Sašky Fischerovej MALÝ VEĽKÝ ČIN

- ♥ **Ocenenie je venované malým každodenným skutkom, ktoré tiež robia náš život krajším a lepším.**
- ♥ **Nominované skutky pre túto kategóriu vyberá Občianske združenie Detský čin roka a cenu sme nazvali Cena Sašky Fischerovej ako poďakovanie Saške, ktorá stála pri zrode projektu a 11 rokov s veľkým nasadením i láskou pomáhala dobru rásť.**
- ♥ **Saškina výnimočná a charizmatická osobnosť zanechala v projekte Detský čin roka svoju nezameniteľnú stopu.**

A
LIST

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin **Žiaci zorganizovali zbierku pre psíkov v útulku**

Sme žiaci z malotriednej školy, ktorú v tomto školskom roku navštevovalo len 9 detí. Každoročne robíme vianočnú besiedku a vianočné trhy, na ktorých predávame vlastnoručne vyrobené výrobky. Tento rok sa nám podarilo zarobiť 60 eur. Nie je to veľká suma, ale napriek tomu sme sa rozhodli s ňou

podeliť s tými, ktorí to potrebujú viac. Polovicu vyzbieranej sumy sme sa rozhodli venovať psíkom v útulku v našom okresnom meste. Boli sme im náš malý dar odnieť osobne. Psíky boli veľmi milé a bolo nám ich aj ľúto, ale vedeli sme, že im bude trochu lepšie aj vďaka nám.

List napísala Erika Mokořová – pedagóg, skutok vykonal kolektív žiakov, v šk. roku 2018/2019, žiaci 1., 2. a 3. triedy, ZŠ Sklené Teplice 1, Sklené Teplice

B
LIST

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin **Jakub nezištne pomáha učiteľom**

Jakub je obyčajný žiak 7. A triedy, a predsa je niečím výnimočný... V dnešnej dobe sa často stretávame s detskou ľahostajnosťou, niekedy dokonca neúctou k pedagógom či všeobecne k starším ľuďom. Žiaci sú menej ochotní, nešíkajú, veľakrát zabúdajú na slušné správanie. Jakub je v tomto pravý opak! On je ochotný hocikedy, hocikde a hocikomu pomôcť, najmä keď ide o učiteľov: na výtvarnej výchove nosí pomôcky, na geografii chodí po mapu, na hudobnej výchove zapája projektor či notebook, na telesnej chystá športové náradie, na slovenčine rozdáva zošity... pre niekoho maličkosť, pre niekoho veľká pomoc... Vzorne pomáha aj triednej pani učiteľke – na Vianoce sám od seba prinesie živý stromček, stojan i svetielka. Na Veľkú noc zas zabezpečí ikebanu a vlastnoručne urobí korbáč na šibanie. Na Deň učiteľov si môžete byť istý, že tento žiak na učiteľov určite nezabudne. Vždy ich obdarí voňavým kvetom a milým poďakovaním.

Ak by náhodou niektorá pani učiteľka v ten deň neučila v 7. A, Jakub už cez prestávku stojí pred zborovňou a postupne obdarúva všetky, aby na žiadnu z nich nezabudol, dokonca zavíta aj do riaditeľne. V školskej jedálni je jeden z mála žiakov, ktorý sa nahlas pozdraví, popraje dobrú chuť či podrží dvere ako gentleman. Na jar každé ráno zásobuje celú zborovňu čerstvou žihľavou, z ktorej si pani učiteľky varia zdravý čaj. Niekedy prinesie medvedí cesnak či iné bylinky. Aktívne sa zapája do zberu papiera i školských podujatí. Jakub má najradšej zvieratká. O nich dokáže rozprávať celé hodiny. Doma sa stará o rôzne druhy a veľmi ochotne ponúka pani učiteľkám malé šteniatka či zajačiky. Hoci je to živé striebro a učenie ho tiež moc nebaví, je to výnimočný chlapec. Už teraz viem, že má srdce na správnom mieste a že z neho určite rastie slušný človek v dobe, z ktorej sa slušnosť a ochota nezištne pomáhať pomaličky vytráca...

List napísala PaedDr. Ľudmila Matisová – pedagóg, skutok vykonal Jakub Lajda, v šk. roku 2018/2019 žiak 7. triedy, ZŠ MŠ Kliňanská cesta 122/4, Klin

C
LIST

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin **Deniska pomáha druháčke**

Dobrý deň, zasielam Vám príbeh o Deniske. Deniska je žiačkou 4. A triedy. Pomáha mladšej Miške, ktorá je žiačkou 2. A triedy. Ráno Mišku privedie do druháčkej triedy, pomôže jej odnieť aktovku. Až potom ide do štvrtáčkej triedy

na poschodí. Zaslúži si odív za to, s akou láskou sa obetavo stará o Mišku. Deniska 03. 12. 2018 zomrel otec. Zosmutnela, zväznela. Napriek tomu pomáha aj iným deťom z rómskej komunity.

List napísala Mgr. Anna Ďureje - pedagóg, skutok vykonal Deniska Salayová, v šk. roku 2018/2019 žiačka 4. triedy, ZŠ s MŠ Orešie 3, Pezínok

D
LIST

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin **Lukáš sa zastal spolužiaka, ktorému ubližoval starší žiak**

Bol obyčajný školský deň. Išiel som do školy ako obyčajne. V tento deň sa stalo niečo nepredvídateľné. Môj spolužiak súrne potreboval pomoc. Cez veľkú prestávku mu robil zle starší žiak 8. A triedy. Bil ho a robil si z neho srandu, tak som mu povedal, nech s tým prestane, ale on neprestal. Povedal som mu nech ide

do svojej triedy robiť zle, no strčil ma a začal sa biť. Chodil som 5 mesiacov na karate, tak som nemal problém zhodiť ho na zem. Zľakol sa, vzdal sa a odišiel preč sadnúť si do svojej lavice. Odvtedy už neprovokuje a ja som veľmi rád, že môžem pomáhať ochraňovať svojich kamarátov.

List napísal a skutok vykonal Lukáš Gyorgyi, v šk. roku 2018/2019 žiak 6. triedy, ZŠ Adely Ostrolúckej, Školská 341 28, Budča

E
LIST

Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin **Silvia pohotovo zareagovala pri stretnutí so zatúlanou líškou v parku**

Príbehy starkých o tom, ako im líška v zime z kurníka ukradla hydinu, sa nám zdajú zastarané s miernou dávkou dobrodružstva. Kým svitlo ráno alebo stačilo, že sa na dvore objavil človek, po nepozvanom hostívi ostali len zakrvavené pierka slabšieho slepačieho súpera. Som učiteľkou biológie na základnej škole a chcem vám opísať moderný príbeh o zatúlanej líške a šťastnom konci vďaka pohotovej reakcii našej žiačky Silvie. Bol január, krásne snežilo a po miestnom parku sa prechádzalo zopár ľudí. V tesnej blízkosti parku je zastávka, odkiaľ autobusom skupinovo odchádzajú do svojich domovov v okolitých obciach naši žiaci. Silvia sa zdržala na obede, preto sa snažila dobehnúť svoju partiu kamarátov. Cestu si skrátila cez park. Vtom si všimla líšku, ktorá sa správala veľmi placho a pobehovala od stromu k stromu. Všetci si vieme predstaviť strach 11-ročného dievčaťa, čo sa samo v danom okamihu ocitlo bezprostredne vedľa líšky, ktorej správanie len ťažko

možno odhadnúť. Navyše neďaleko sa nachádzajú nič netušiaci kamaráti. Kričať sa bála, aby príliš neupútala pozornosť líšky. Keďže na hodinách environmentálnej výchovy a biológie sme sa o podobných prípadoch zhovárali, Silvii napadlo kontaktovať práve mňa, svoju učiteľku. Zatúlané líšky aj po minulé zimy vedeli vystrašiť dedinčanov. Ľudia sa neboja, pohybujú sa aj cez deň po cestách, neraz hľadajúc potravu pre svoje mláďatá. Naša škola je orientovaná environmentálne, keďže sa nachádza pri Národnom parku (NP) Poloniny, ktorých sídlo Správy NP je práve v Stakčíne. Okamžite som informovala jej zamestnankyňu, že v parku sa pohybuje líška a momentálne môže v najlepšom prípade „len“ vystrašiť našich dochádzajúcich žiakov. Po rýchlom zásahu zamestnanca Správy NP Poloniny sa aj Silvia dostala bezpečne domov. Chcem vyzdvihnúť rozvážnosť žiačky, ktorá si zachovala chladnú hlavu a s veľkou dávkou odvahy pomohla pohotovo vyriešiť situáciu.

List napísala RNDr. Martina Štofírová – pedagóg, skutok vykonalila Silvia Gezaničová, v šk. roku 2018/2019 žiačka 6. triedy, ZŠ s MŠ SNP 412, Stakčín

♥ detský čin roka

Hlasovací listok

rok 2019

Škola:	Trieda:
--------	---------

Zaznamenajte, prosím, počet pridelených hlasov k jednotlivým listom.

	LIST A	LIST B	LIST C	LIST D	LIST E
1. kategória					
2. kategória					
3. kategória					
4. kategória					
5. kategória					
6. kategória					
Cena Sašky Fischerovej – Malý Veľký čin					

Počet hlasujúcich detí celkovo:

Podpis pedagóga:

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré svojím dobrým skutkom podporili dobro.

ĎAKUJEME

všetkým deťom, ktoré si všimli dobré skutky iných detí a napísali o nich.

ĎAKUJEME

pedagógom, že sa s deťmi rozprávali a motivovali ich k zapojeniu sa do ankety.

ĎAKUJEME

všetkým dospelým, ktorí deti citlivo a s láskou ocenili.

ĎAKUJEME

všetkým detským porotcom za podporu dobrých skutkov hlasovaním v detskej porote.

ĎAKUJEME

všetkým projektovým partnerom, priateľom, známym i neznámym ľuďom za podporu projektu.

Radi Vám poskytneme podrobnejšie informácie o projekte:

OZ Detský čin roka

Ševčenkova 21

851 01 Bratislava

Magdaléna Fábryová – koordinátorka projektu

Mobil: 0907 797 236

e-mail: magda.fabryova@detskycin.sk

www.detskycin.sk